

Abuz în serviciu. Elemente constitutive. Art. 13² din Legea nr. 78/2000

Cuprins pe materii: *Drept penal. Partea specială. Infracțiuni de corupție și de serviciu. Infracțiuni de serviciu*

Indice alfabetic: *Drept penal*

- *abuz în serviciu*

Legea nr. 78/2000, art. 13²

Fapta inculpatului care, în calitate de director general al unei companii naționale și președinte al consiliului de administrație al companiei, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin încălcarea reglementărilor privind vânzarea de active din patrimoniul companiei naționale referitoare la inițiativa consiliului de administrație, aprobarea adunării generale a acționarilor și mandatarea specială a reprezentanților ministerului de resort în adunarea generală a acționarilor, a dispus vânzarea unor imobile din patrimoniul companiei către o societate, la un preț inferior valorii reale de piață a imobilelor, cauzând un prejudiciu companiei și obținând un avantaj patrimonial pentru societatea cumpărătoare, reprezentat de diferența dintre prețul de piață al imobilelor și prețul de vânzare, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, cu reținerea dispozițiilor art. 13² din Legea nr. 78/2000.

I.C.C.J., Secția penală decizia nr. 104/A din 27 martie 2015

Prin sentința nr. 26/PI din 30 ianuarie 2014 a Curții de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori, s-a dispus:

În baza art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 C. pen. anterior și art. 248¹ C. pen. anterior, cu reținerea art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior și art. 76 alin. (1) lit. b) C. pen. anterior, a fost condamnat inculpatul D.D., pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, la pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare și interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) C. pen. anterior pe o durată de 3 ani, ca pedeapsă complementară, după executarea pedepsei principale.

În baza art. 289 C. pen. anterior, cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu reținerea art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior și art. 76 alin. (1) lit. e) C. pen. anterior, a fost condamnat același inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de fals intelectual la pedeapsa de 4 luni închisoare.

În baza art. 291 C. pen. anterior, cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu reținerea art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior și art. 76 alin. (1) lit. e) C. pen. anterior, a fost condamnat același inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de uz de fals la pedeapsa de 2 luni închisoare.

În baza art. 253¹ alin. (1) C. pen. anterior, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. anterior, cu reținerea art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior și art. 76 alin. (1) lit. e) C. pen. anterior, a fost condamnat același inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese în formă continuată la pedeapsa de 5 luni închisoare.

Conform art. 33 lit. a), art. 34 alin. (1) lit. b) și art. 35 C. pen. anterior, s-au contopit pedepsele aplicate, urmând ca inculpatul D.D. să execute pedeapsa cea mai grea de 3 ani și 6 luni închisoare în regim de detenție și interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) C. pen. anterior pe o durată de 3 ani, ca pedeapsă complementară, după executarea pedepsei principale.

În baza art. 71 C. pen. anterior, s-a interzis inculpatului exercițiul drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) C. pen. anterior, pe durata executării pedepsei.

În baza art. 26 C. pen. anterior raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 248 C. pen. anterior și art. 248¹ C. pen. anterior, art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior și art. 76 alin. (1) lit. b) C. pen. anterior, a fost condamnată inculpata I.N., pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, la pedeapsa de 3 ani închisoare și interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) C. pen. anterior pe o durată de 2 ani, ca pedeapsă complementară, după executarea pedepsei principale.

În baza art. 86¹ C. pen. anterior, s-a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei aplicate inculpatei I.N., stabilindu-se un termen de încercare de 7 ani; s-a făcut aplicarea art. 86³ alin. (1) C. pen. anterior.

În baza art. 71 C. pen. anterior, s-a interzis inculpatei exercițiul drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) C. pen. anterior; s-a făcut aplicarea art. 71 alin. (5) C. pen. anterior.

În baza art. 14 și art. 346 C. proc. pen. anterior, s-a admis în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și, în consecință, au fost obligați în solidar inculpații D.D. și I.N. în favoarea acestei părți civile la plata sumei de 364.644 euro în echivalent în lei la cursul Băncii Naționale a României din data plății, reprezentând despăgubiri pentru daune materiale. A fost obligat inculpatul D.D. la plata sumei de 544.388 lei, reprezentând despăgubiri pentru daune materiale în favoarea aceleiași părți civile.

Fapta inculpatului D.D. care, în cursul anului 2008, în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și președinte al consiliului de administrație al companiei, prin îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu sau prin neîndeplinirea cu știință a acestora, fără a avea inițiativa consiliului de administrație, fără aprobarea adunării generale a acționarilor și fără mandatarea specială a reprezentanților Ministerului Transporturilor în adunarea generală a acționarilor, a dispus vânzarea din patrimoniul companiei a unui teren în suprafață de 38.000 mp situat în Oradea și a unor construcții situate în localitățile Cluj-Napoca și Feleac, județul Cluj, către societatea P., în schimbul sumei de 4.146.918 lei (1.115.702 euro), în condițiile în care valoarea de piață reală a imobilelor era mult mai mare, cauzând companiei un prejudiciu în cuantum de 364.644 euro și obținând un avantaj patrimonial societății comerciale cumpărătoare, constând în diferența dintre prețul de piață al imobilelor în cauză și prețul de vânzare, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 248 C. pen. anterior și art. 248¹ C. pen. anterior.

Fapta inculpatului D.D. care, aflându-se în exercițiul atribuțiilor de serviciu, în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și președinte al consiliului de administrație al companiei, prin semnarea și însușirea conținutului, a falsificat hotărârea nr. 9 din 29 iulie 2008 a consiliului de administrație și procesul-verbal aferent ședinței consiliului din data de 29 iulie 2008 (care constituie împreună un act indivizibil), cu prilejul întocmirii acestora, prin atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului, respectiv că membrii consiliului de administrație au aprobat înstrăinarea imobilelor companiei, deși acest lucru nu era adevărat, în vederea realizării scopului urmărit prin infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de fals intelectual, faptă prevăzută și pedepsită de art. 289 C. pen. anterior, cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000.

Fapta inculpatului D.D. care, după ce a falsificat hotărârea nr. 9 din 29 iulie 2008 a consiliului de administrație, cu prilejul întocmirii acesteia, prin atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului, a folosit această hotărâre, punând-o la dispoziția comisiei de licitație, pentru a conferi o notă minimă de legalitate înstrăinării frauduloase a imobilelor, în vederea realizării scopului urmărit prin infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de uz de fals, faptă prevăzută și pedepsită de art. 291 C. pen. anterior, cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000.

Fapta inculpatului D.D. care, în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, aflându-se în exercițiul atribuțiilor de serviciu, în calitate de director general adjunct, respectiv director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, a îndeplinit un număr de trei acte (a dispus efectuarea de plăți) și a participat la luare unei decizii de efectuare a unei plăți către același beneficiar, prin care s-au realizat foloase materiale pentru societatea V. cu care s-a aflat în raporturi comerciale în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat sau beneficiază de servicii sau foloase de orice natură, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese, în formă continuată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 253¹ alin. (1) C. pen. anterior, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. anterior.

Fapta inculpatei I.N. care, în calitate de director adjunct ISPA, respectiv director general adjunct al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, cu intenție, l-a ajutat pe inculpatul D.D. să înstrăineze fraudulos imobilele aparținând companiei, fără a avea inițiativa consiliului de administrație, fără aprobarea adunării generale a acționarilor și fără mandatarea specială a reprezentanților Ministerului Transporturilor în adunarea generală a acționarilor, producând un prejudiciu companiei de 364.644 euro și obținând un avantaj patrimonial societății comerciale cumpărătoare, constând în diferența dintre prețul de piață al imobilelor în cauză și prețul de vânzare, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 26 C. pen. anterior raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 248 C. pen. anterior și art. 248¹ C. pen. anterior.

Valoarea prejudiciului o reprezintă diferența dintre valoarea de piață a imobilelor și valoarea încasată de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, conform contractului încheiat la data de 30 septembrie 2008 - 364.644 euro.

Așadar, în baza art. 14 și art. 346 C. proc. pen. anterior, instanța a admis în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și, în consecință, a obligat în solidar inculpații D.D. și I.N. în favoarea acestei părți civile la plata sumei de 364.644 euro în echivalent în lei la cursul Băncii Naționale a României din data plății, reprezentând despăgubiri pentru daune materiale.

Totodată, instanța l-a obligat pe inculpatul D.D. în favoarea aceleiași părți civile și la plata sumei de 544.388 lei, reprezentând contravaloarea redevenței născută din contractul de concesiune, achitate în avans pentru terenurile situate în localitatea Cluj-Napoca, pe care au fost construite imobilele înstrăinate fraudulos.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Oradea, inculpații D.D. și I.N. și partea civilă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București.

Analizând apelurile formulate prin prisma motivelor invocate, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază ca fondate doar apelurile formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Oradea și partea civilă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, însă numai pe aspecte ce vizează latura civilă a cauzei, în raport cu următoarele argumente:

În analiza criticilor circumscrise prezentului apel, Înalta Curte de Casație și Justiție va proceda, cu prioritate, în raport de conținutul motivelor invocate, la analiza apelurilor inculpaților D.D. și I.N.

Pentru că motivele celor doi inculpați vizează critici privind gresita lor condamnare, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că se impune din start analiza acuzațiilor penale în concretețea lor, prin raportare directă la criticile inculpaților.

Principalele acuzații aduse celor doi inculpați vizează săvârșirea infracțiunilor de: abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 248 C. pen. anterior și art. 248¹ C. pen. anterior; fals intelectual, faptă prevăzută și pedepsită de art. 289 C. pen. anterior, cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000; uz de fals, faptă prevăzută și pedepsită de art. 291 C. pen. anterior, cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000; conflict de interese, în formă continuată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 253¹ alin. (1) C. pen. anterior, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. anterior, totul cu aplicarea art. 33 lit. a) C. pen. anterior și art. 34 C. pen. anterior (D.D.) și complicitate la abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 26 C. pen. anterior, raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 248 C. pen. anterior și art. 248¹ C. pen. anterior (I.N.), reținându-se în concret că inculpatul D.D., în cursul anului 2008, în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și președinte al consiliului de administrație al companiei, prin îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu sau prin neîndeplinirea cu știință a acestora, fără a avea inițiativa consiliului de administrație, fără aprobarea adunării generale a acționarilor și fără mandatarea specială a reprezentanților Ministerului Transporturilor în adunarea generală a acționarilor, a dispus vânzarea din patrimoniul companiei a unui teren în suprafață de 38.000 mp situat în Oradea și a unor construcții situate în localitățile Cluj-Napoca și Feleac, județul Cluj, către societatea P., în schimbul sumei de 4.146.918 lei (1.115.702 euro), în condițiile în care valoarea de piață reală a imobilelor era mult mai mare, cauzând companiei un prejudiciu în cuantum de 364.644 euro și obținând un avantaj patrimonial societății comerciale cumpărătoare, constând în diferența dintre prețul de piață al imobilelor în cauză și prețul de vânzare.

În exercitarea aceluiași atribuții de serviciu, inculpatul D.D., în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și președinte al consiliului de administrație al companiei, prin semnarea și însușirea conținutului, a falsificat hotărârea nr. 9 din 29 iulie 2008 a consiliului de administrație și procesul-verbal aferent ședinței consiliului din data de 29 iulie 2008 (care constituie împreună un act indivizibil), cu prilejul întocmirii acestora, prin atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului, respectiv că membrii consiliului de administrație au aprobat înstrăinarea imobilelor companiei, deși acest lucru nu era adevărat, în vederea realizării scopului urmărit prin infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată.

Totodată, inculpatul D.D., după ce a falsificat hotărârea nr. 9 din 29 iulie 2008 a consiliului de administrație, cu prilejul întocmirii acesteia, prin atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului, a folosit această hotărâre,

punând-o la dispoziția comisiei de licitație, pentru a conferi o notă minimă de legalitate înstrăinării frauduloase a imobilelor, în vederea realizării scopului urmărit prin infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, iar în această activitate infracțională a fost ajutat de inculpata I.N. care, în calitate de director adjunct ISPA, respectiv director general adjunct al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, cu intenție, l-a ajutat pe inculpatul D.D. să înstrăineze fraudulos imobilele aparținând companiei, fără a avea inițiativa consiliului de administrație, fără aprobarea adunării generale a acționarilor și fără mandatarea specială a reprezentanților Ministerului Transporturilor în adunarea generală a acționarilor.

Analiza acestor acuzații în materie penală reținute în sarcina celor doi inculpați reclamă, din punctul de vedere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, stabilirea etapelor ce trebuie în mod obligatoriu îndeplinite atunci când se pune în discuție vânzarea activelor unei societăți și verificarea punctuală raportat la situația de fapt a modului în care au fost îndeplinite aceste etape de inculpații din prezenta cauză.

În considerarea celor arătate, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că, potrivit dispozițiilor legale ce reglementează vânzarea de active de către o societate, sunt obligatorii următorii pași:

- inițiativa consiliului de administrație al companiei;
- aprobarea membrilor adunării generale a acționarilor companiei;
- mandatarea specială a reprezentanților Ministerului Transporturilor, mandat special ce trebuie să conțină în detaliu condițiile acestor vânzări de imobile;
- modul de organizare și desfășurare a licitației.

Analiza respectării acestor etape prin raportare la actele dosarului relevă, din start, că cei doi inculpați au avut încă de la început reprezentarea faptului că activitățile desfășurate de ei se circumscriu sferei ilicitului penal, că în permanență prin activitățile susținute pe care le-au desfășurat au încercat și au și distorsionat adevărul în realizarea scopului propus, ignorând, în mod deliberat, respectarea legislației specifică vânzării de active.

Datele cauzei relevă astfel că, încă de la prima ședință ce trebuia să aibă ca scop obținerea avizului de inițiativă a consiliului de administrație, inculpatul D.D. a introdus în mod repetat pe ordinea de zi a ședințelor consiliului de administrație al companiei puncte referitoare la înstrăinarea unor active imobiliare din patrimoniul companiei, iar acțiunile acestuia, susținute și de inculpata I.N., au avut ca rezultat atestarea unor fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului inserate atât în conținutul hotărârii nr. 9 din 29 iulie 2008 a consiliului de administrație, cât și al procesului-verbal aferent ședinței consiliului din data de 29 iulie 2008, acte pe care le-a semnat și le-a înșușit și, mai mult decât atât, în vederea producerii de consecințe juridice, a folosit această hotărâre, punând-o la dispoziția comisiei de licitație, pentru a conferi o notă de legalitate înstrăinării frauduloase a imobilelor și pentru a crea aparența respectării acestei prime etape.

Înalta Curte de Casație și Justiție, fără a relua datele și modul în care s-au desfășurat toate ședințele consiliului de administrație, în deplin acord cu instanța fondului, constată că acest aviz nu a existat în realitate, iar toate activitățile îndeplinite ulterior în desfășurarea și realizarea scopului infracțional au avut la bază un fals care a fost de natură să producă consecințe juridice.

Pentru a da forță acestor ilegalități, inculpatul D.D., de conivență și susținut infracțional de inculpata I.N., aceasta din urmă în calitate de director adjunct ISPA în cadrul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, a contactat-o telefonic pe martora L.C., căreia i-a solicitat modificarea notelor de fundamentare și care a și întocmit nota de fundamentare privind oportunitatea evaluării în vederea valorificării unor imobile aflate în proprietatea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. - Direcția Regională de Drumuri și Poduri Cluj, fără număr de înregistrare, pe care a trimis-o pe fax către sediul central al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București.

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că în derularea celei de-a doua etape ce trebuia desfășurată pentru vânzarea de imobile și în realizarea scopului infracțional, astfel cum rezultă din înscrisurile aflate la dosar, această nota de fundamentare a fost trimisă prin fax la data de 10 aprilie 2008, însă a fost susținută la data de 9 aprilie 2008 de către inculpata I.N., care nu numai că nu făcea parte din Direcția Regională de Drumuri și Poduri Cluj, singura care era îndrituită să susțină vânzarea activelor, dar și prin natura funcției nu trebuia să participe la adunarea generală a acționarilor care avea în competență aprobarea vânzării acelor active.

Analiza procesului-verbal de redare în formă scrisă a discuțiilor purtate în ședința adunării generale a acționarilor

companiei din data de 9 aprilie 2008 relevă că, în această ședință, membrilor adunării generale a acționarilor le-a fost solicitată aprobarea pentru efectuarea unor evaluări ale imobilelor în cauză, urmând ca ulterior să se revină în adunarea generală a acționarilor pentru a se discuta despre valorificarea respectivelor imobile și, de asemenea, reliefează faptul că nota de fundamentare referitoare la oportunitatea evaluării imobilelor în cauză, în vederea valorificării acestora, a fost susținută de către inculpata I.N.

Faptul că la această ședință s-a discutat strict despre evaluarea imobilelor ce fac obiectul prezentei spețe rezultă din depozițiile tuturor martorilor audiați în cauză, însă pentru explicarea faptului că în ședința din 9 aprilie 2008 a adunării generale a acționarilor a fost inserată mențiunea „aprobă oportunitatea evaluării, în vederea valorificării unor imobile”, martorul C.E. a declarat că această formulare a fost preluată din conținutul notei de fundamentare și reprezenta o chestiune de nuanță, pe care în momentul respectiv nu a înțeles-o și că toți participanții la adunarea generală, în cadrul ședinței adunării generale a acționarilor companiei din data de 9 aprilie 2008, au avut neechivoc reprezentarea că s-a aprobat doar evaluarea imobilelor în cauză, sens în care s-a și întocmit un raport de evaluare cu privire la imobilele în cauză.

Analiza probelor cauzei relevă că, ulterior, inculpatul D.D., în calitate de director general al companiei, a introdus pe ordinea de zi a ședinței consiliului de administrație al companiei din data de 30 iunie 2008 punctul referitor la „solicitarea privind înstrăinarea unor imobile aflate în proprietatea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A - Direcția Regională de Drumuri și Poduri Cluj”, când a fost prezentată din nou nota de fundamentare, fără număr de înregistrare, fără vizele direcțiilor de specialitate și raportul de evaluare a terenului și imobilelor în cauză.

Analiza conținutului procesului-verbal al ședinței consiliului de administrație al companiei din data de 30 iunie 2008 arată că membrii consiliului de administrație au purtat discuții aprinse cu privire la solicitarea de înstrăinare a imobilelor în cauză, în final considerând că materialele prezentate nu sunt suficient de bine argumentate și că nu există motive pentru ca imobilele să fie înstrăinate, impunându-se reevaluarea acestora, iar în urma supunerii la vot, membrii au hotărât respingerea solicitării privind înstrăinarea unor imobile aflate în proprietatea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A - Direcția Regională de Drumuri și Poduri Cluj, precum și reevaluarea imobilelor în cauză, aspect inserat și în cuprinsul hotărârii nr. 7 din 30 iunie 2008 a consiliului de administrație al companiei, care poartă semnătura atât a inculpatului D.D., în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, cât și semnătura lui C.E., în calitate de secretar al consiliului de administrație, precum și din analiza înregistrărilor audio puse la dispoziție de către C.E., înregistrări care au fost ascultate și în instanță în prezența inculpaților care au fost asistați de apărători aleși și care, la acea dată, nu au avut de făcut niciun fel de obiecțiuni.

Conținutul înscrisurilor întocmite la data de 29 iulie 2008, când a avut loc următoarea ședință a consiliului de administrație, reliefează faptul că inculpatul nu numai că nu și-a îndeplinit obligația de reevaluare a imobilelor, dar mai mult decât atât a prezentat nota de fundamentare întocmită de Direcția Regională de Drumuri și Poduri Cluj și înregistrată la data de 22 iulie 2008, privind valorificarea unor imobile aflate în proprietatea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și în administrarea Direcției Regionale de Drumuri și Poduri Cluj, de unde rezultă că s-a solicitat valorificarea la pachet a imobilelor în cauză și, deși această nota de fundamentare poartă semnătura martorului C.E., în calitate de director al Direcției Regionale de Drumuri și Poduri Cluj, cu ocazia audierii sale, acesta a declarat că solicitarea cu privire la valorificarea la pachet a imobilelor în niciun caz nu-i aparține.

Depozițiile tuturor membrilor consiliului de administrație care au participat la ședința din data de 29 iulie 2008, în pofida celor consemnate în procesul-verbal de la acea ședință și a hotărârii adoptate cu acel prilej, care conduc indubitabil la concluzia că a fost falsificată, relevă faptul că în niciun mod nu s-a dat acordul de înstrăinare a imobilelor arătate; mai mult decât atât, s-a votat împotriva, astfel că mențiunile cuprinse în procesul-verbal al ședinței consiliului de administrație din data de 29 iulie 2008 și în hotărârea nr. 9 din 29 iulie 2008 a consiliului de administrație nu corespund adevărului.

Mai mult decât atât, reprezentanții Ministerului Transporturilor, în virtutea atribuțiilor pe care le aveau, au întocmit un raport în legătură cu ședința consiliului de administrație din data de 29 iulie 2008, iar conform acestui raport, înregistrat la Ministerul Transporturilor la 13 august 2008, în timpul ședinței consiliului de administrație al companiei din data de 29 iulie 2008, s-a pus în discuție solicitarea referitoare la aprobarea valorificării unor imobile din patrimoniul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A., însă consiliul de administrație a hotărât să nu promoveze aceste înstrăinări.

Activitatea infracțională a continuat ulterior, având la baza hotărârea falsificată; demersurile ulterioare ce necesitau obținerea certificatului de sarcini au fost coordonate de către inculpata I.N., printr-un e-mail trimis pe adresa oficială a

martorului S.Ș., căruia i-a trimis prin e-mail și caietul de sarcini pentru vânzarea imobilelor în cauză și tot inculpata I.N. i-a dat acestuia toate instrucțiunile ce au vizat modificarea caietului de sarcini.

Șirul ilegalităților a continuat, pentru că, deși din cuprinsul caietelor de sarcini trimise prin e-mail rezultă faptul că garanția de participare la licitația publică era stabilită la un procent de 30% din prețul de pornire al licitației, respectiv prețul indicat de către evaluator, totuși în caietul de sarcini definitiv garanția de participare la licitație era stabilită la un procent de 50% din prețul de pornire, iar conținutul caietului de sarcini pentru vânzarea la licitație publică a imobilelor în cauză, întocmit de inculpata I.N., relevă faptul că acesta cuprindea și condiția referitoare la obligația impusă participanților la licitație de a achiziționa la pachet imobilele; caietul de sarcini poartă semnătura inculpatului D.D., pentru întocmit, deși acesta trebuia doar să aprobe respectivul caiet de sarcini.

Potrivit controlului efectuat în cauză, caietul de sarcini a fost întocmit în mod eronat pe structura prevăzută în O. U. G. nr. 34/2006 pentru caietul de sarcini, întrucât această ordonanță de urgență reglementează achizițiile de bunuri, servicii și lucrări de către autoritățile contractante și nu vânzarea de active și poartă semnătura pentru întocmit a directorului general al companiei, fără alte semnături (direcția economică, direcția juridică, direcția tehnică); în ceea ce privește valorificarea la pachet a imobilelor în cauză, condiție impusă prin caietul de sarcini, comisia de control a apreciat că: „a fost total în defavoarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, întrucât, prin această condiție, s-a limitat numărul de participanți la licitație și, dacă s-ar fi licitat individual, numărul de ofertanți ar fi fost mai mare și s-ar fi putut obține prețuri mai mari”, iar cu privire la garanția de participare la licitație de 50% din prețul de pornire, a apreciat că: „s-a limitat dreptul de participare la licitație, afectându-se interesele companiei.”

Ulterior întocmirii de către inculpata I.N. a caietului de sarcini pentru vânzarea imobilelor în cauză și publicării anunțului privind organizarea licitației, prin decizia din data de 17 septembrie 2008, în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, inculpatul D.D. a desemnat comisia de licitație, în vederea vânzării prin licitație publică deschisă a imobilelor în cauză, deși nu exista inițiativa consiliului de administrație al companiei, nici aprobarea membrilor adunării generale a acționarilor companiei și nici mandatarea specială a reprezentanților Ministerului Transporturilor, iar numirea comisiei de licitație era atributul exclusiv al reprezentanților împuterniciți ai Ministerului Transporturilor în adunarea generală a acționarilor companiei.

Toate aceste argumente explicate și de către instanța de fond, însă structurate diferit de către Înalta Curte de Casație și Justiție pentru reliefaarea *in concreto* a activității infracționale, relevă în mod indubitabil și neechivoc și în baza unor probe certe ce nu lasă loc vreunei îndoieli că inculpații, în mod conștient, deliberat au acționat pentru a-și atinge scopul infracțional și că au cunoscut etapele obligatorii ce trebuiau a fi urmate și respectate, însă în mod constant au perseverat în atingerea țelului lor.

Toate depozițiile martorilor audiați, membri ai consiliului de administrație, membri ai adunării generale, depoziția directorului Direcției Regionale de Drumuri și Poduri Cluj, declarațiilor date de martorii D.V., L.C. și S.Ș., președintele comisiei de licitație, procesele-verbale de confruntare a inculpatei I.N. cu martorii L.C. și D.V., conținutul raportului privind verificările efectuate la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București întocmit de Direcția Generală de Monitorizare și Control din cadrul Ministerului Transporturilor, precum și procesul-verbal de redare a discuțiilor purtate în cadrul ședinței adunării generale a acționarilor din data de 9 aprilie 2008, redată în detaliu în conținutul sentinței apelate, relevă implicarea infracțională a celor doi inculpați, precum și faptul că inculpata I.N. a avut o implicare efectivă în înstrăinarea imobilelor aparținând companiei, ajutându-l pe inculpatul D.D. să valorifice ilegal activele imobiliare în cauză, astfel că solicitarea de achitare a celor doi inculpați este nefondată.

Pentru că inculpatul D.D. a fost trimis în judecată și pentru infracțiunea de conflict de interese, date fiind raporturile cu societatea V., în raport cu care avea obligația legală a se abține în calitate de director general de a antrena orice fel de raporturi comerciale cu aceasta din urmă, Înalta Curte de Casație și Justiție, în consens cu instanța de fond, apreciază că în mod corect a fost stabilită vinovăția acestuia.

A încercat inculpatul D.D., în apărare, să înevvedereze faptul că nu este vorba despre infracțiunea de conflict de interese, întrucât nu a făcut altceva decât să semneze alături de ceilalți membri ai companiei niște ordine de plată și nu a îndeplinit un act, nu a luat parte la luarea unei decizii și nici nu s-a implicat în derularea contractului în perioada în care a exercitat funcția de director general.

Din punctul de vedere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, este neechivoc faptul că în octombrie 2007, inculpatul, în calitate de director general adjunct al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, a participat la luarea unei decizii de efectuare a unei plăți de către companie către societatea V., întocmind în acest sens „Lista obiectivelor de investiții finanțate de la bugetul de stat pe luna octombrie 2007” și „Nota de

fundamentare privind plățile ce se vor efectua în luna octombrie 2007 - Investiții”, decizie materializată prin emiterea ordinului de plată din data de 31 octombrie 2007, iar în calitate de director general al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București, inculpatul a dispus efectuarea unui număr de trei plăți către societatea V., emițând în acest sens ordinele de plată din datele de 3 iunie 2008, 4 iulie 2008 și 29 septembrie 2008.

Față de aceste aspecte, și cu privire la această infracțiune, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază ca neîntemeiate apărările.

Apelul parchetului și al părții civile Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București este fondat sub aspectul modului nelegal în care inculpații au fost obligați să plătească despăgubirile civile către partea civilă, despăgubiri care au fost corect cuantificate.

În analiza modului folosit de către instanța de fond în momentul în care s-a disparat obligația de plată solidară a inculpaților se argumentează că excluderea inculpatei I.N. de la plata în solidar cu inculpatul D.D. a sumei datorată cu titlu de taxă de redevență survine ca urmare a faptului că inculpata I.N. a avut doar reprezentarea vânzării imobilelor, nu și a faptului că se transmite și dreptul de suprafață asupra terenurilor aferente.

Înalta Curte de Casație și Justiție, pe acest aspect, apreciază că interpretarea instanței de fond este una nelegală prin raportare strictă la regulile care reglementează participația penală și consecințele clare pe care le generează această situație juridică pe planul răspunderii civile.

În planul răspunderii penale, regulile sunt acelea că, în caz de participație, inculpații vor fi obligați în solidar la plata despăgubirilor civile, deoarece au comis fapta împreună.

În plan civil, regulile sunt de asemenea clare și prevăd că, atunci când delictul sau cvasidelictul este imputabil mai multor persoane, acestea sunt ținute solidar pentru despăgubire. În raport cu prevederile art. 998 și art. 1003 C. civ. anterior, răspunderea civilă a celor doi inculpați este integrală și solidară, fiecare dintre ei putând fi urmărit de partea civilă pentru recuperarea întregii sume, iar nu a unor cote părți.

În raport cu aceste considerații teoretice, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că este cert și neechivoc, că inculpații D.D. și I.N. au comis fapta în participație, sub forma autoratului și respectiv complicității, iar consecința imediată este aceea că unitatea de faptă determină și solidaritatea în ceea ce privește repararea prejudiciului, din punct de vedere al laturii civile. Așa fiind, coinculpații urmează a fi obligați în solidar la plata sumei echivalând întreg prejudiciul și nu disparat cum greșit a dispus instanța de fond, astfel că apelul parchetului și al părții civile pentru argumentele expuse urmează a fi admis.

În analiza procesului de aplicare a legii penale mai favorabile, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că legea penală mai favorabilă este legea veche, cum de altfel au precizat și inculpații și, de asemenea, parchetul.

Analiza dispozițiilor în baza cărora au fost condamnați inculpații relevă că în cadrul procesului de individualizare s-au reținut în favoarea celor doi dispozițiile privitoare la circumstanțele atenuante prevăzute în art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior și art. 76 C. pen. anterior, circumstanțe care în actuala formă de reglementare dată de dispozițiile art. 75 alin. (2) C. pen. nu se mai regăsesc.

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că circumstanța atenuantă prevăzută în art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. anterior nu se mai regăsește în actuala reglementare, astfel că, față de valoarea juridică a acesteia prin raportare la efectele sale reglementate în art. 76 C. pen. anterior, legea veche este legea mai favorabilă.

Pentru toate considerentele de fapt și drept expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Oradea și de partea civilă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București împotriva sentinței nr. 26/PI din 30 ianuarie 2014 a Curții de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori.

A desființat, în parte, sentința penală apelată numai în ceea ce privește latura civilă a cauzei, a reținut cauza spre rejudecare și, în fond:

În baza art. 19 și art. 397 C. proc. pen., a admis în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. București și, în consecință, a obligat în solidar inculpații D.D. și I.N. în favoarea acestei părți civile la plata sumelor de 364.644 euro în echivalent în lei la cursul Băncii Naționale a României din data plății și 544.388 lei, reprezentând daune materiale în favoarea aceleiași părți civile.

A menținut celelalte dispoziții ale sentinței nr. 26/PI din 30 ianuarie 2014 a Curții de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori.

A respins apelurile declarate de inculpații D.D. și I.N. împotriva aceleiași sentințe, ca nefondate.

WWW.JURI.RO